

Project Integrale Zorg Suïcidepogers

Hoe ver staan we in Vlaanderen?

Rita Vanhove

DAGG Lommel

CGG Suïcidepreventiewerking

rita.vanhove@dagg-cgg.be

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

*Project Integrale Zorg
Suïcidepogers
www.pizs.be*

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

Overzicht

- » Uitgangspunten
- » Doelstellingen
- » Ontwikkeling
- » Resultaten

Uitgangspunten

- Suïcidepoging = belangrijkste klinische risicofactor voor suïcide
- Recidieven komen veel voor in Vlaanderen: 44%-47%
- Risico op recidieven = hoogst in de eerste weken na ontslag uit het ziekenhuis
- Bij patiënten die het ziekenhuis vroegtijdig verlaten en geen evaluatie
→ hoog risico
- Comorbiditeit: psychiatrische stoornissen (90%),
persoonlijkheidsstoornissen (40%)
- Motivatie voor behandeling ontbreekt vaak, lage therapietrouw

Uitgangspunten

- Goed management start op spoedafdeling
- (Spoed)personeel belangrijk positieve attitude en kennis
- Semi-gestructureerd assessment procedure aangewezen: inschatten risico én noden
- Assessment procedure is therapeutisch en bevordert motivatie voor behandeling
- Niet-medisch personeel en klinisch personeel (verpleegkundige, sociaal werker, psycholoog) kunnen getraind worden om: betrouwbare assessment, goede zorg te verstrekken en effectieve nazorg te regelen
- Outreaching verbetert compliance (van Heeringen, 1995)

Uitgangspunten: situatie in Vlaanderen

- Patiënten melden zich vaak rechtstreeks aan in AZ (huisarts niet betrokken)
- Patiënten verlaten het ziekenhuis snel, evaluatie en opvang onder druk
- Hulpverleners gespecialiseerd in geestelijke gezondheid zijn niet altijd beschikbaar in alle AZ
- Niet elk AZ heeft een psychiatrische afdeling
- Populatie bekend? Zorgweigeraars?
- Vervolzorg? Lage therapietrouw
- Huisartsen willen geïnformeerd worden en betrokken

Doelstellingen

Zorg aan patiënten na suïcidepoging optimaliseren:

- Elke suïcidepogger (en zijn familie) krijgt de beste zorg (opvang, inschatten van risico en noden, behandelplan, motiveren voor behandeling, vervolgzorg na ontslag uit AZ)
- IPEO (instrument psychosociale evaluatie en opvang) integreren in zorgpad

Huisarts inschakelen via **flyerstrategie**

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

Ontwikkeling

Samenwerking

- UGent (Eenheid voor Zelfmoordonderzoek)
- UHasselt (Sein)
- CGG suïcidepreventiewerking (DAGG Lommel)

Ontwikkelen materialen en strategieën en uittestten in pilootregio Limburg 2003-2006

→ **6 AZ in Limburg, 4 zorgregio's, opvolging Suïcidepreventiewerkgroep Limburg**

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

Ontwikkeling

Tool voor ziekenhuispersoneel

IPEO: 2 stappen

Semi-gestructureerd interview, opvang, inschatten risico's en zorgbehoeften, opmaken behandelplan, dossiervoering, communicatie en rapportage

- IPEO 1 en 2 integreren in zorgpad
- Rapporteren
- Dataverzameling studie

IPEO 1

Hoe werd de patiënt gevonden? Reactie patiënt en significante anderen?

Door wie werd de patiënt naar het ziekenhuis gebracht? (ambulance, politie, huisarts, eigen initiatief,...)

Methode en fysieke gevolgen (ernst)

Demografische kenmerken (geslacht, leeftijd, burgerlijke status, woonsituatie, beroep)

IPEO 1

Inschatting: gevoelens van hopeloosheid, suïcidale ideatie, plannen,...

Vroeger suïcidaal gedrag

Psychiatrische voorgeschiedenis

Medicatiegebruik

Familie, sociale steun

Motivatie (patiënt en significante anderen) om te engageren in verdere opvang en behandeling

Indien motivatie laag: verwijst naar en informeert huisarts
(patiëntenfolder)

IPEO 2

Levensgebeurtenissen (inclusief Problem Checklist)
Motieven (Reasons for Attempting Suicide Questionnaire RASQ; 36)
Suïcidale ideatie/plannen
Suicide Intent Scale (SIS; 37)
Alcohol/drugs (CAGE-AID)
Sociale en behandelingsbehoeften
Diagnose
Risico-inschatting
Zorgpad
Behandelplan inclusief vervolgzorg
Rapport verzonden naar...

Welkom - Windows Internet Explorer

http://localhost/Ipeo/Default5A.aspx

Bestand Bewerken Beeld Favorieten Extra Help

Welkom

[selecteer een patiënt]

- PATIENT
 - Zoeken
 - Toevoegen
- FORMULIER
 - Ipeo
- Help

Welkom !

Selecteer een patient via 'Zoeken' om te kunnen starten met de registratie.

Internet 100%

start Anja Microsoft PowerPoint ... Welkom - Windows In... 14:19

[selecteer een patiënt]

PATIENT Zoeken Toevoegen FORMULIER Ipeo Help	Patiëntnummer	<input type="text"/>
	Naam	<input type="text"/>
	Voornaam	<input type="text"/>
	Geboortedatum	<input type="text"/>
	Geslacht	☐ Man ☐ Vrouw
	Straat + nr	<input type="text"/>
	Gemeente	<input type="text"/>
	Land	<input type="text"/>
	Postcode	<input type="text"/>

Instrument Psychosociale Evaluatie & Opvang

IPEO 1 ▶ IPEO 2 ▶ Valideer TESTEN TESTA 1/01/1970

IPEO 1: Aanmelding volgende

Naam ziekenhuis:	<input type="text" value="DAGG"/>		
Datum van aanmelding:	<input type="text" value="01/01/2007"/>		(dag/maand/jaar)
Datum / Tijdstip van suïcidepoging:	<input type="text" value="01/01/2007"/>		(dag/maand/jaar)
		<input type="text" value="20:00"/>	(uur:min)

Info bij aanmelding (waar aangetroffen, reacties omgeving, info ambulanciers, politie)

Thuis

Poging onderbroken door derden ☐ Nee ☒ Ja	Ernst van het lichamelijk letsel ☐ Geen ☒ Beperkt ☐ Ernstig ☐ Levensbedreigend	Aanmelding ☐ Op eigen initiatief ☐ Politie ☐ 100 ☐ Huisarts/verwijsbrief ☒ Andere <input type="text" value="Partner"/>
---	--	---

Datum van afname IPEO 1:	<input type="text" value="01/01/2007"/>		(dag/maand/jaar)	Bij GEEN afname: REDEN:	<input type="text"/>
--------------------------	---	--	------------------	-------------------------	----------------------

volgende

IPEO 1: Methoden - Windows Internet Explorer

http://localhost/Ipeo/ipeo.aspx?pid=A34DEFF2758B4032A77A7482ED0CE45A&actCreator=BE743C61571841DBA514F20B0I

Bestand Bewerken Beeld Favorieten Extra Help

IPEO 1: Methoden

TESTEN TESTA 1/01/1970

Instrument Psychosociale Evaluatie & Opvang

Info

IPEO 1 ▶ IPEO 2 ▶ Valideer

vorige **IPEO 1: Methoden** volgende

Methoden: kruis alle gebruikte methoden aan !

- Verhanging, wurging
- Gebruik van vuurwapen of ander explosief materiaal of apparaat
- Zelfverwonding door zich voor een bewegend voorwerp te werpen
- Veroorzaken van een verkeersongeval
- Zelfverwonding door van een hoogte te springen
- Verbranding of zelfverwonding d.m.v. hete dampen of voorwerpen
- Zelfverwonding toegebracht met scherp of stomp voorwerp inclusief inslikken
- Verdrinking
- Pesticiden, herbiciden en andere landbouwchemicaliën
- Inhaleren van gassen en dampen
- Alcohol
- Zelfvergiftiging (specificeer middel en hoeveelheid)
- Andere methode(n)

vorige volgende

Gereed Internet 100%

start Anja Microsoft PowerPoint ... IPEO 1: Methoden - ... 14:25

Naam: test

Adres: test

Leeftijd: 31 jaar

Burgerlijke staat: Eerste huwelijk

Woonsituatie: Niet alleen

Economische toestand: Economisch actief, werkend

Patiënt heeft 2 kinderen.

Datum van aanmelding op de spoeddienst: 04/10/2007

Datum suïcidepoging: 04/10/2007

Suïcidepoging

Patiënt werd aangemeld via 100 en dit naar aanleiding van een suïcidepoging door middel van 'zelfvergiftiging':

Seroxat

Het lichamelijk letsel was beperkt.

Bij navraag gaf patiënt de volgende motieven op voor de poging:

'Ik wilde een tijdje weg uit een onmogelijke situatie.'

'Omdat ik het gevoel heb niet goed genoeg te zijn om iets waardevols te presteren, ik ben een mislukkeling.'

De ernst van de suïcidale intentie van de poging (waarmee bedoeld wordt de mate waarin de patiënt wenste/verwachte te sterven aan zijn poging) is hoog.

Voorgeschiedenis

Patiënt gaf aan in het verleden 1 eerdere poging te hebben ondernomen.

De vorige poging is minder dan 12 maanden geleden. Die poging werd niet medisch behandeld.

Hierop volgde geen psychotherapeutische behandeling.

Patiënt vertoonde voorheen volgende psychiatrische problemen:

depressie

Hiervoor werd volgende behandeling gevolgd: psychotherapie door

Dr. Swinnen, psychiater.

Patiënt melde bij aanmelding in ons ziekenhuis de volgende medicatie te nemen:

Seroxat

Conclusie Pilootstudie

- IPEO aanpassen, 'state of the art'
- Zorgpad: verschillende modellen mogelijk
- Patiënt tevreden,
vervolgzorg geregeld in 90%, opgevolgd in 70%
- IPEO is tijdrovend (15+50 min)
- Spoedpersoneel kan met IPEO 1 werken na training
- Positieve reactie op training én gebruik IPEO
 - Significante verbetering in kennis
 - Significante verandering in attitude
 - Significante verbetering van self-efficacy

Flyerstrategie

- Huisarts ontvangt rapport bij ontslag
- Bijgevoegd 'flyer': bijlage rapport, sensibiliserend, basis richtlijnen, aanbod ondersteuning
- Patiënt wordt aangemoedigd de huisarts te contacteren binnen de week na ontslag
- De huisarts wordt gevraagd patiënt op te volgen binnen de 2 weken (eventueel out-reaching) en vervolgzorg advies te ondersteunen

Conclusie Pilootstudie

- Betrokkenheid huisarts in interventie conditie (IC) steeg met 71,2% i.v.m. 46,2% in de controle conditie (CC)
- Contact binnen 2 weken: 83% op initiatief van patiënt, 17% op initiatief van huisarts
- Patiënten tevreden over opvang door huisarts
- Huisarts bespreekt vervolgzorg en regelt deze

Implementatie in ziekenhuizen vanaf jan 2007-jan 2010

- CGG suïcidepreventiewerkers promoten project in de zorgregio: AZ, voorzieningen geestelijke gezondheidszorg, huisartsen
- AZ engageert zich: ontwikkelt zorgpad, integreert IPEO, levert data aan studie EZO
- Vorming ziekenhuispersoneel door CGG suïcidepreventiewerkers in samenwerking met personeel AZ
- Informeren huisartsen + vorming

Implementatie

- Ervaringen van ziekenhuispersoneel en artsen én patiënten en families inventariseren: zie ook symposiumkrant
- Ervaringen van projectmedewerkers CGG suïcidepreventie
- Registratiestudie Eenheid Zelfmoordonderzoek
- Nieuwsbrieven

www.pizs.be

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

Project Integrale Zorg Suïcidepogers

www.pizs.be

*presentaties sprekers
materialen IPEO, handleiding, draaiboek
patiëntenfolder voorbeeld
guidelines
rapporten studies
contactadressen
nuttige links
nieuwsbrieven*

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

Toekomst?

- 'Goede praktijken' worden 'gewone praktijken'
- Verankeren ook van het netwerk
- Systematiseren van ervaringen in ziekenhuizen en zorgregio + bijstellen project
- Conclusies uit de registratiestudie, voor beleid ziekenhuis en beleid zorgregio en Vlaanderen
- Nood aan continuering, opvolging, evaluatie

Tot slot

Dank aan allen die dit project tot een succes maken:
patiënten en families die meewerken aan de studies,
ziekenhuispersoneel, artsen, directies, huisartsen,
CGGmedewerkers, onderzoekers en experts,
locoregionale stuurgroepen, Vlaamse Overheid,...

Organisatie symposium, sprekers, deelnemers

Symposium Integrale Zorg Suïcidepogers

26 januari 2009 van 14 uur - 17.30 uur

